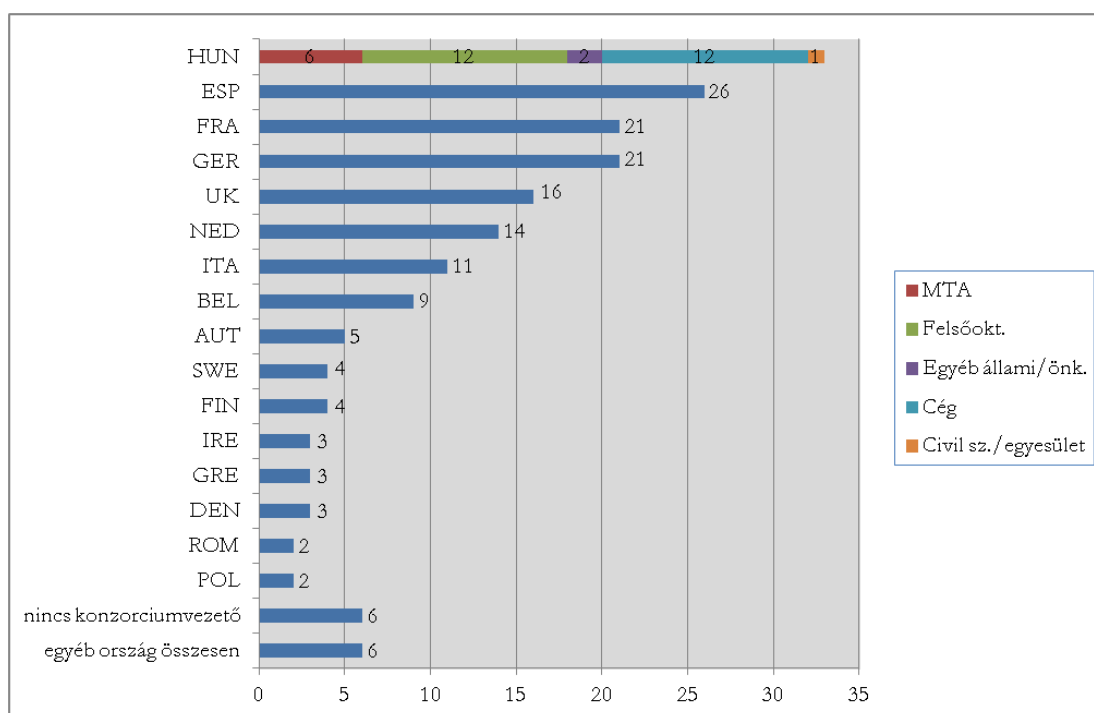

Hazai és MTA-részvétel az Európai Unió 7. keretprogramjában (FP7)

Tendenciák a 2012–2013. időszakban

A 7. kutatási és technológiafejlesztési keretprogram az Európai Unió fő kutatásfinanszírozási eszköze. Az alábbi áttekintés célja, hogy az utóbbi két év viszonylatában jellemezze a hazai intézmények, ill. az MTA intézethálózatának FP7-es részvételét és részesedését, elsősorban a pályázati aktivitás, ill. részben a sikeresség tendenciáit vizsgálva. Tekintve, hogy 2012-es, ill. 2013-as pályázati aktivitást és sikerindikátorai jellemzően – rendre – a 2013-ban, ill. 2014-ben induló projektek, a kimutatások erre a körre vonatkoznak.

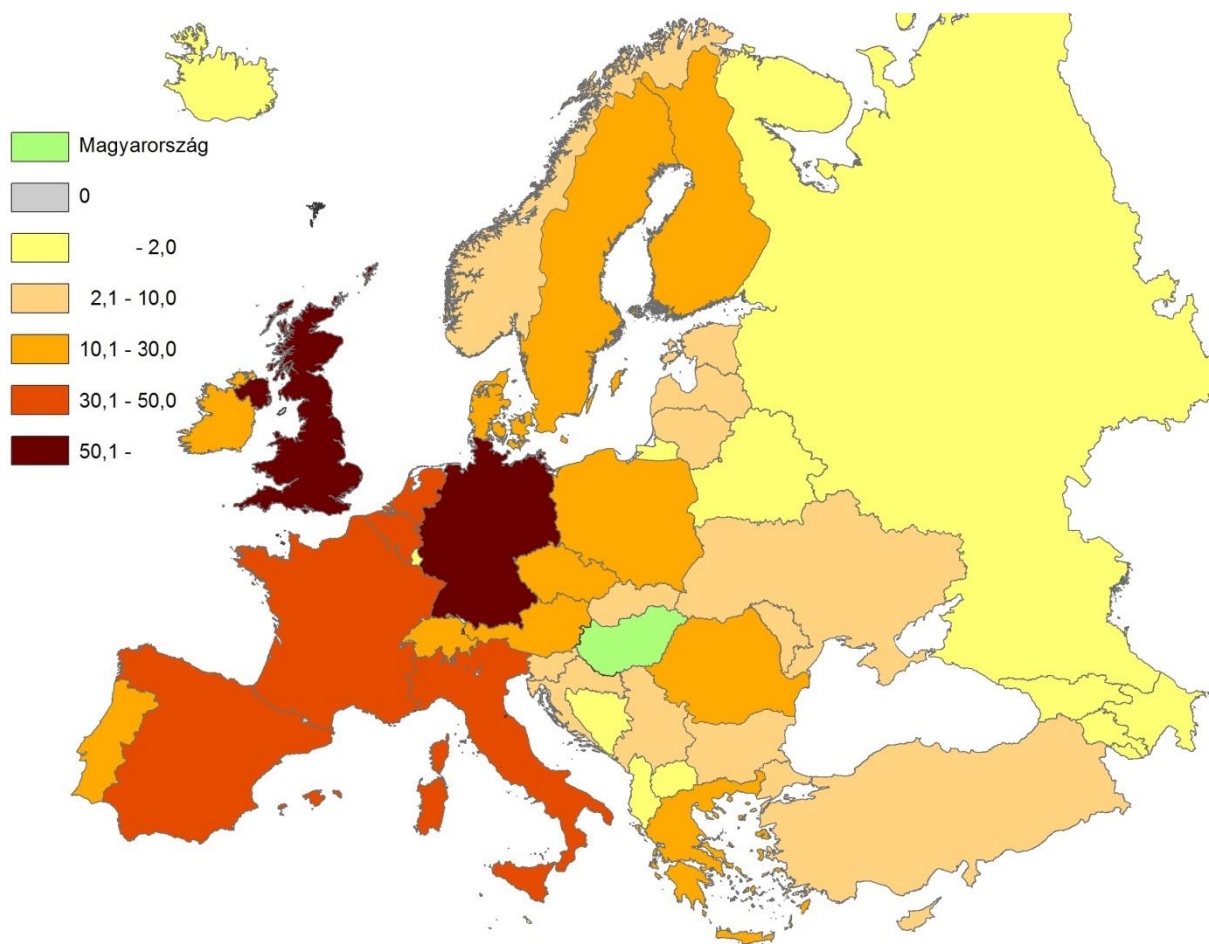
A 2013. január 1. és 2014. január 1. között induló FP7-es projektek közül (a Cordis adatbázisa alapján) összesen 189-ben érintett magyar közreműködő szervezet.

1. ábra: Magyar részvétellel zajló FP7-es projektek konzorciumvezetői országok szerint, ill. a hazai projektek szektoriális bontásban (HUN)

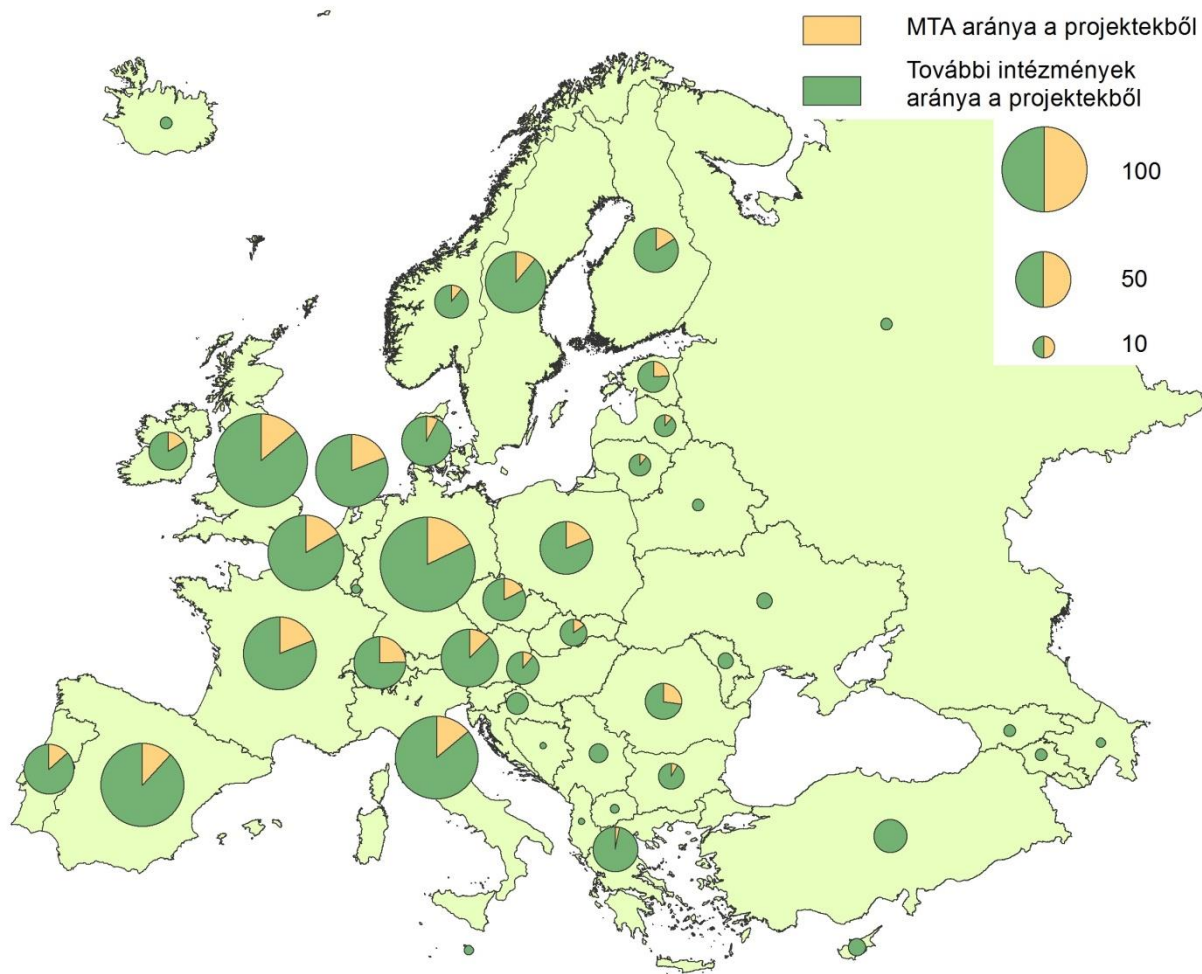
A 2013. január 1. óta elindult, magyar részvétellel zajló projektek konzorciumvezetői körében első helyen Magyarország található. Némileg árnyalja a képet, hogy a 33 magyar konzorciumvezetéssel zajló projekt közül 15-ben mindössze egy intézmény vesz részt, tehát következésképpen ez esetekben a magyar részvétel automatikusan magyar konzorciumvezetést is jelent. A magyar intézmények rész-

vételével zajló projektek konzorciumvezetői között leggyakrabban spanyol, francia és német intézmények jelennek meg.

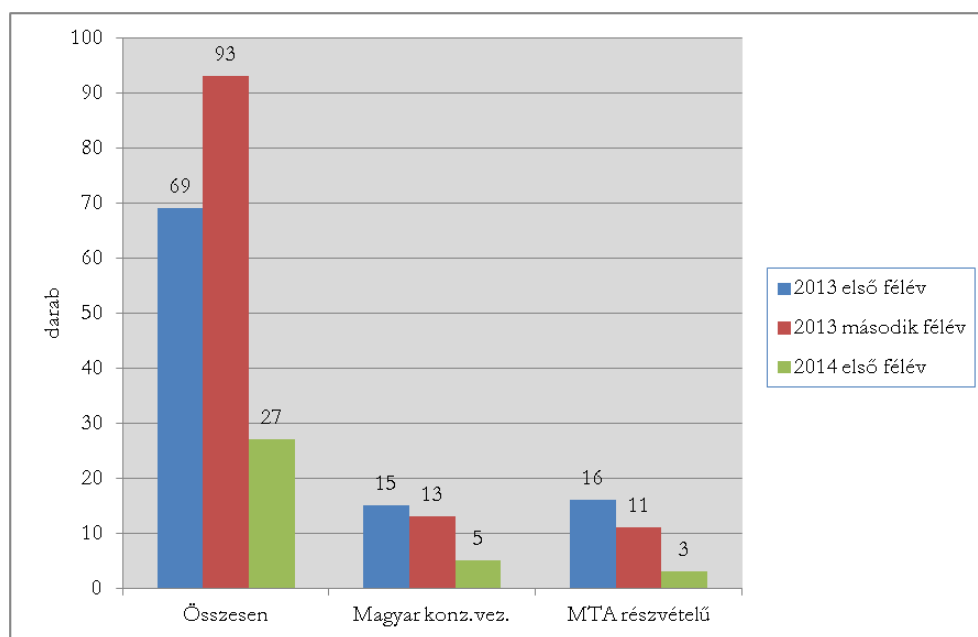
F1. ábra: A hazai FP7-es projektek európai kapcsolatrendszeré a közös FP7-es projektek százalékában, 2013-2014

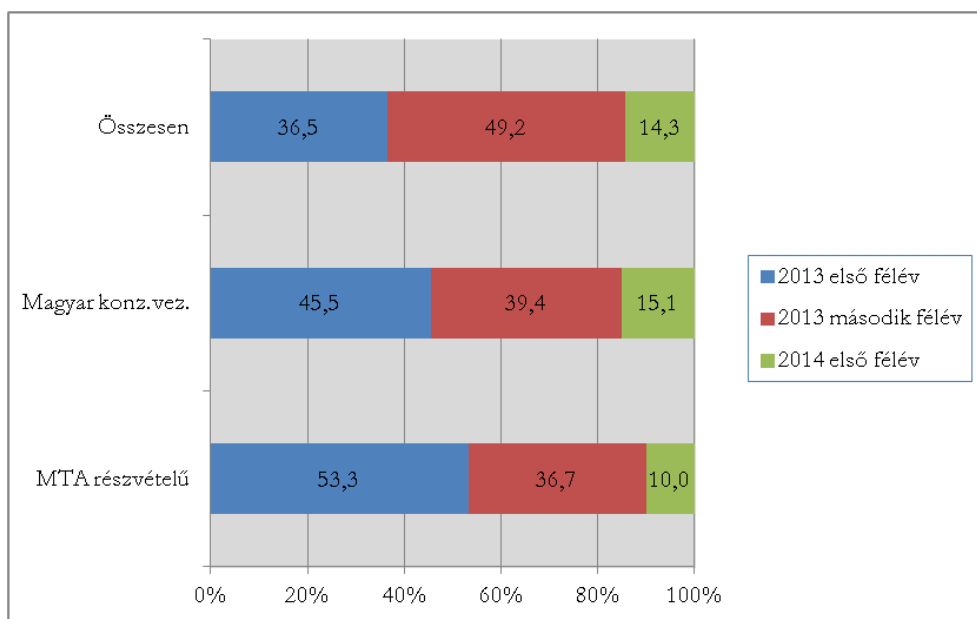
A partnerországok megoszlását tekintve a legintenzívebb együttműködés Európa két államával, Németországgal és Nagy-Britanniával bontakozik ki. A projektek legnagyobb részében képviselteti magát Európa nyugati feléből származó partner (Spanyolország, Olaszország, Hollandia, Belgium, Franciaország), szomszédaink közül pedig Ausztria (49 projekt) és Románia (22 projekt).

F2. ábra: Az MTA részvételével zajló projektek részaránya partnerországok szerint

A projektek – a meghatározott időintervallumon belül – a következő megoszlás szerint indultak:

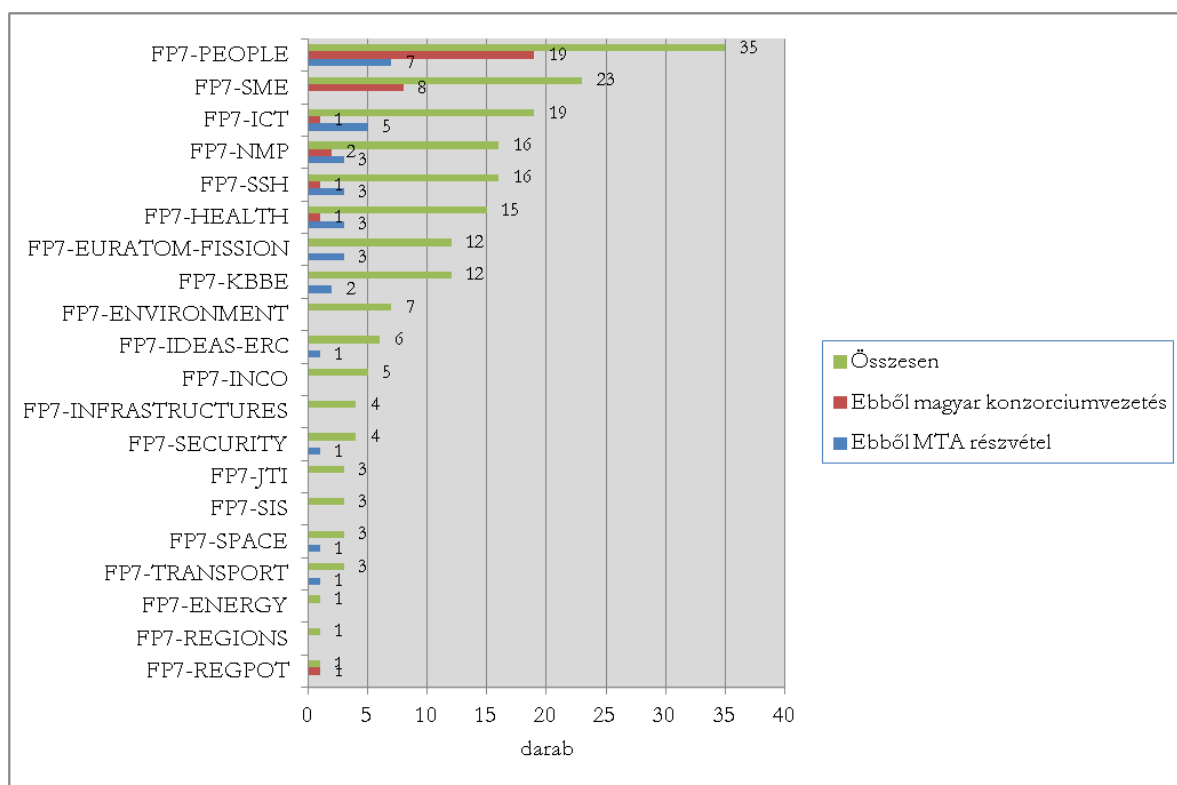

2–3. ábra: Magyar részvételű FP7-es projektek indulási idő szerint

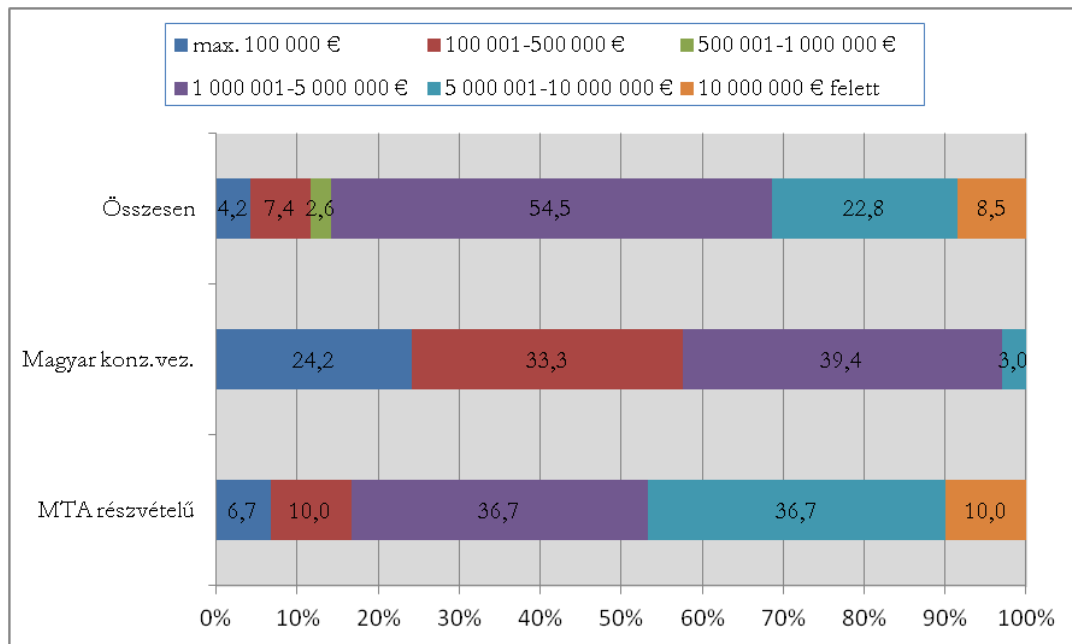
A legtöbb projekt a vizsgált időszakon belül 2013 második félévében indult. Az indulás idejét tekintve az összes magyar részvételű, a magyar konzorciumvezetőségű, illetve az MTA részvételű projektek között viszonylag jelentős az eltérés (az MTA részvételű projektek között nagyobb az aránya a korábban, 2013 első félévében indulóknak).

A vizsgált 189 FP7-es projekt összesen 20 alprogram között oszlik meg. A projektek eloszlása az egyes alprogramok között a következő:

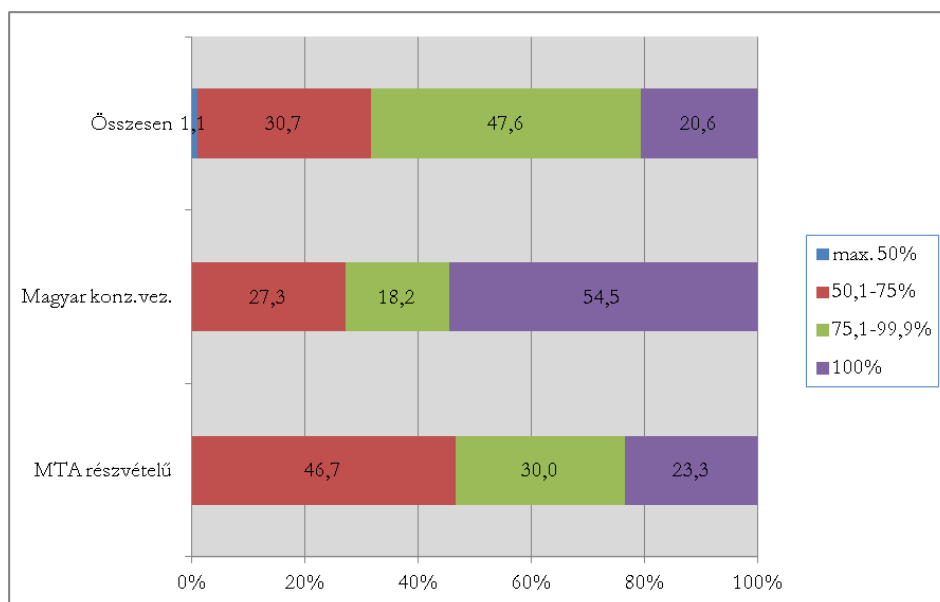
4. ábra: A vizsgált projektek megoszlása FP7 alprogramok szerint

A magyar részvételű FP7-es projektek teljes költségvetése a következőképpen alakult:

5. ábra: Magyar részvételű FP7-es projektek teljes költségvetése

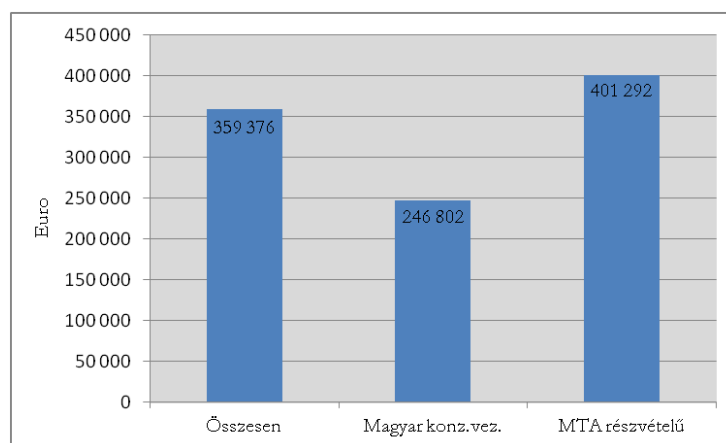
Az ábra jó jelzi, hogy a magyar konzorciumvezetésű projektek között gyakoriak a kisebb költségvetésű projektek, míg az MTA részvételűek esetében jelentős a magas összköltségvetésű projektek aránya. (A két részhalmaznak természetesen van metszete, 6 esetben ugyanis a magyar konzorciumvezető intézmény az MTA-hoz tartozik.)

6. ábra: A támogatási arány alakulása

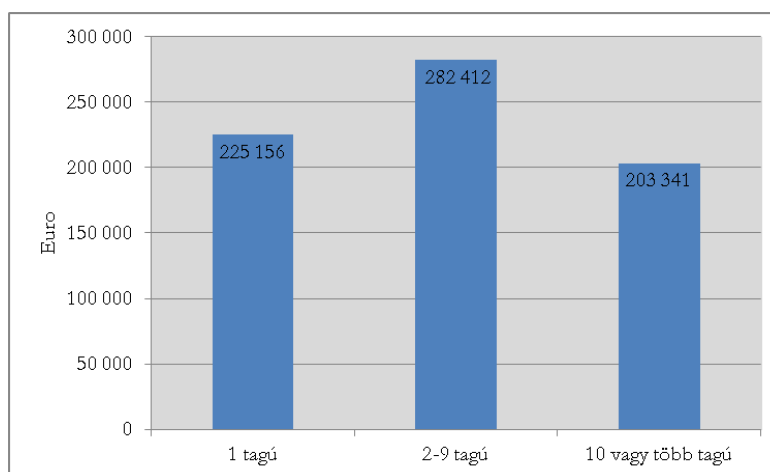
A projektek támogatási arányában jelentős eltérések tapasztalhatók a vizsgált kategóriák szerint. Ez elsősorban arra vezethető vissza, hogy a magyar konzorciumvezetésű projektek között sok kis költségvetésű, egy intézmény részvételével zajló, 100 százalékban támogatott projekt, míg az MTA részvételével zajló projektek esetében e kategória aránya jóval alacsonyabb.

A magyar részvételű FP7-es projektek az egy partnerre jutó támogatás alakulása szerint is jelentős eltéréseket mutatnak:

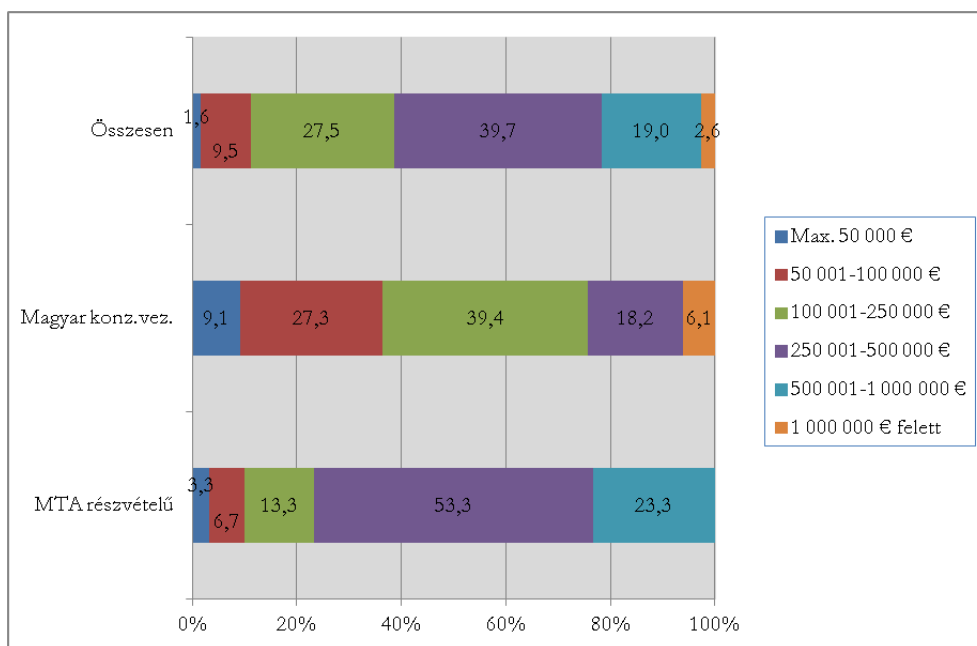

7. ábra: A projektek partnerenkénti átlagos költségvetése

A magyar konzorciumvezetésű projektek és az MTA részvételű projektek közötti különbség *nem* abból adódik, hogy az előbbieket esetében nagy számban fordulnak elő a már említett kis költségvetésű, egy intézmény részvételével zajló, 100 százalékban támogatott projektek. Ha külön vizsgáljuk az egy- és többtagú, magyar vezetésű konzorciumok átlagos partnerenkénti összköltségét, a különbség nem válik jelentőssé.

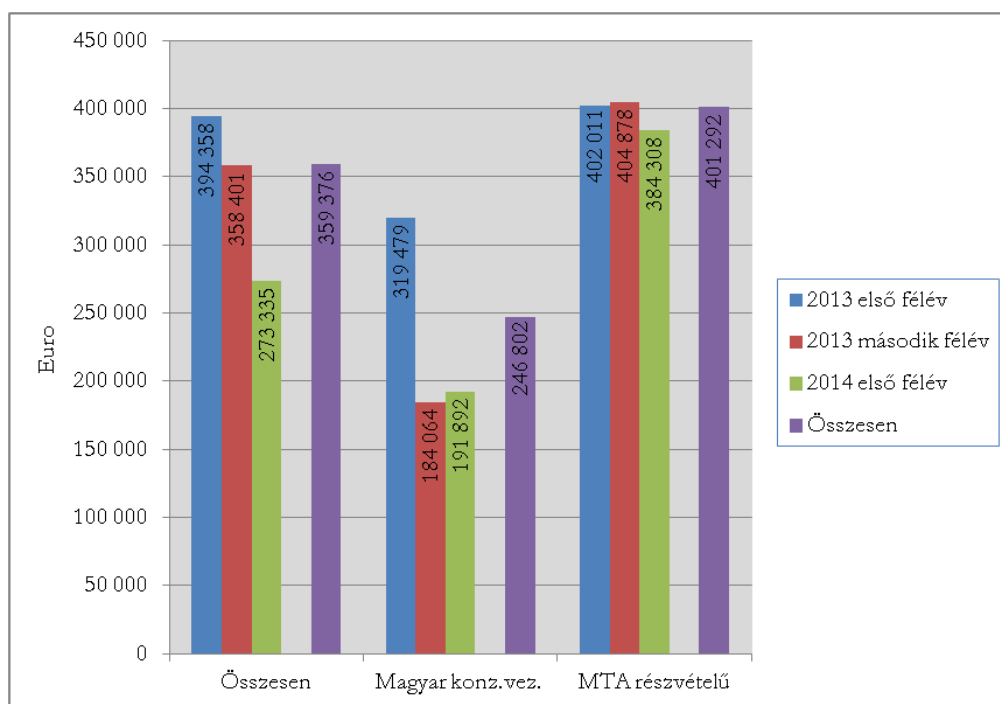

7/b. ábra: A magyar vezetésű konzorciumok partnerenkénti átlagos költségvetése a konzorcium nagysága szerint

8. ábra: A projektek partnerenkénti átlagos költségvetésének kategóriák szerinti alakulása

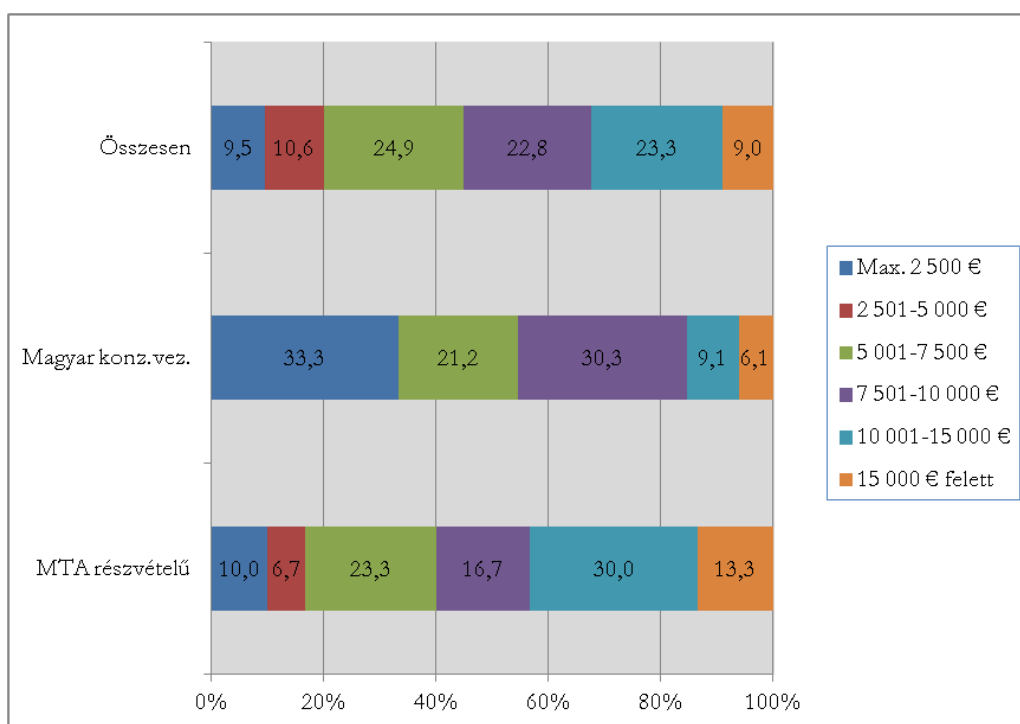
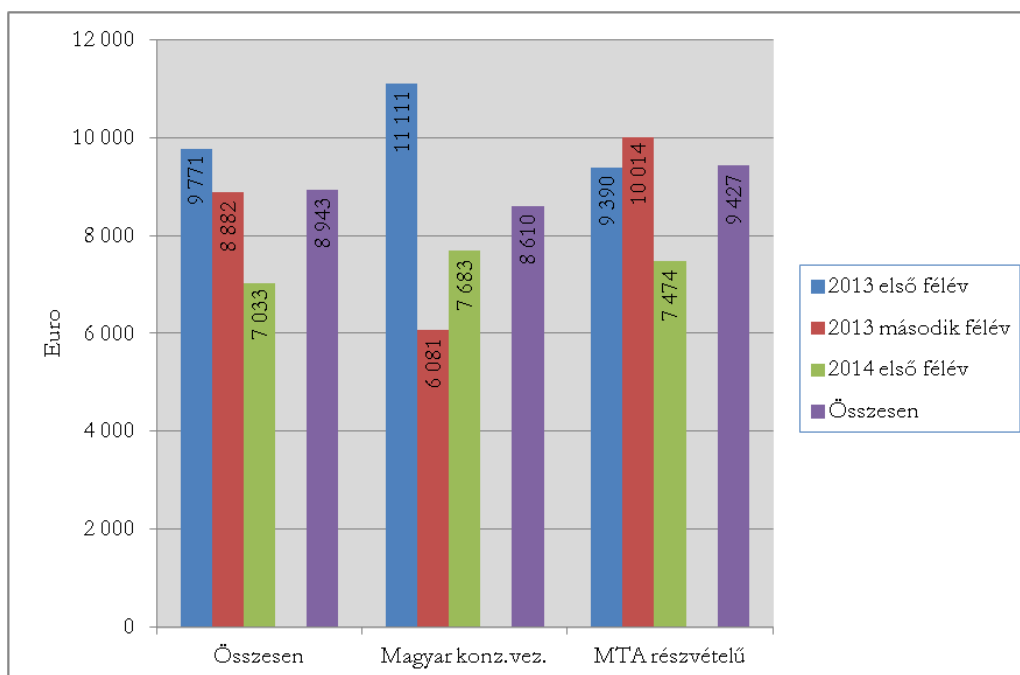
Eltérések mutathatók ki a partnerenkénti költségvetés alakulásában a projektindulás ideje szerint:

9. ábra: Magyar részvételű FP7-es projektek átlagos partnerenkénti költsége projektindulás ideje szerint bontva

A három időszak adatait egybevetve megállapítható, hogy az összes magyar részvételű projekt, illetve a magyar vezetésű projektek esetében jelentős ingadozás (csökkenés) figyelhető meg, míg az MTA részvételével zajló FP7-es projektek esetében a partnerenkénti átlagos összeg nagyságában a három időszak értékei között jelentős különbség (változás) nem érhető tetten.

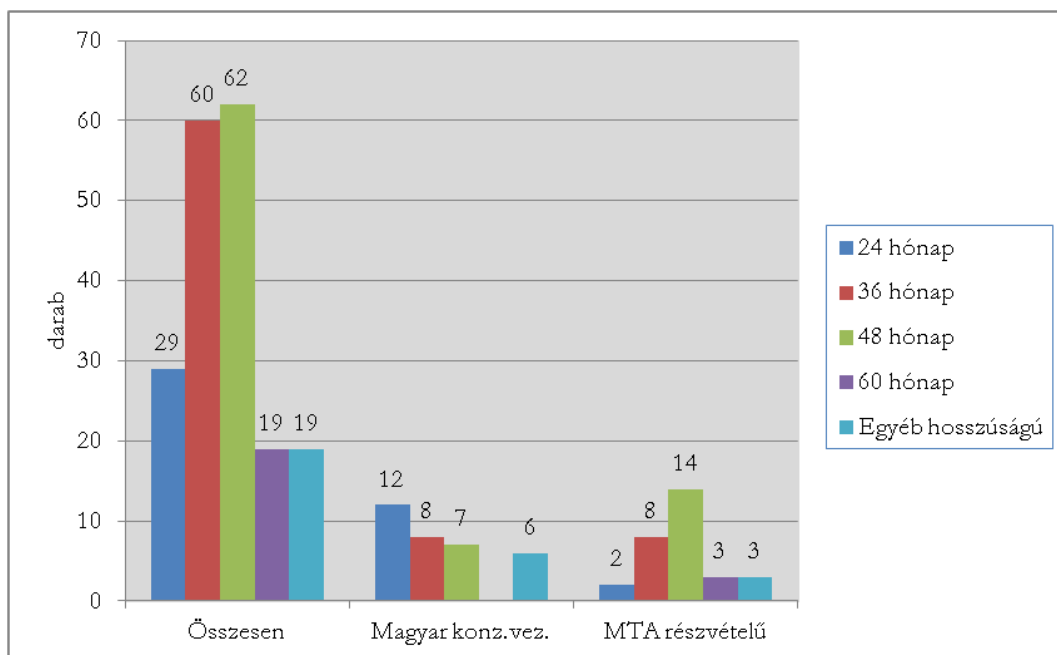
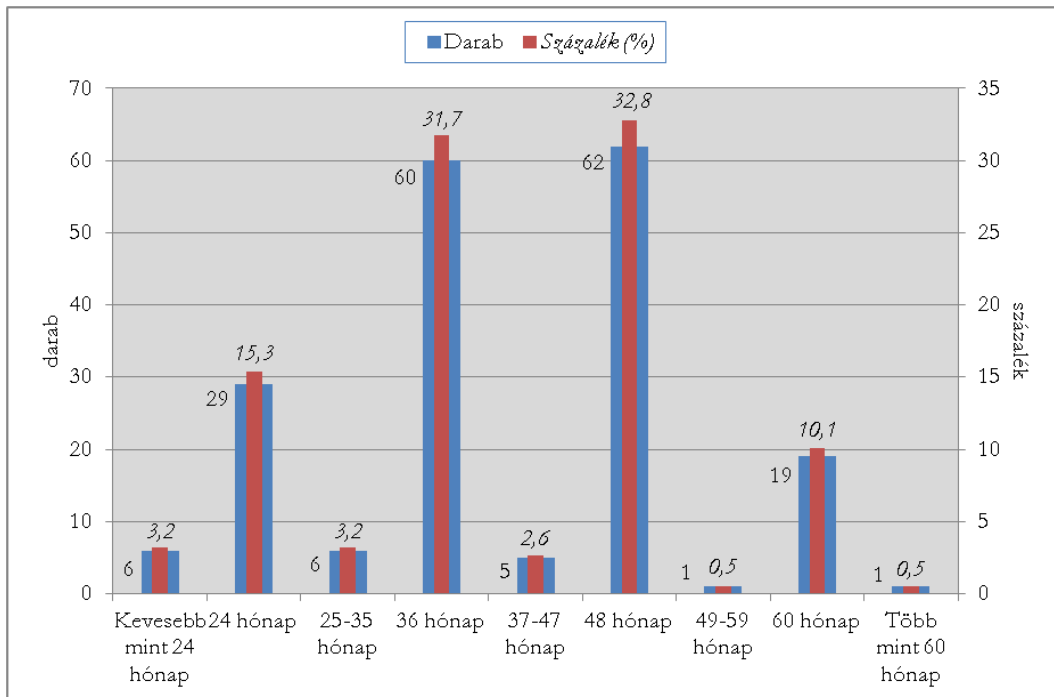
A projektek finanszírozása szempontjából nem csak a konzorciumi tagok száma, hanem a projekt hossza is fontos. Így az egy konzorciumi tagra jutó költség mellett érdemes az egy projekthónapra jutó (tagonkénti) költségvetési összeget is megvizsgálni.

10–11. ábra: Konzorciumi tagonként egy projekthónapra jutó költség

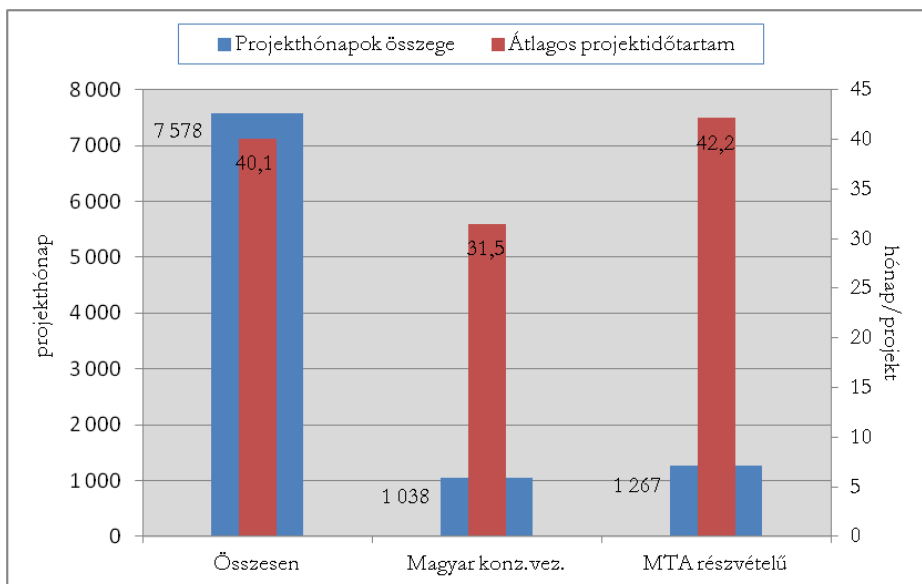
Az egy hónapra vetített partnerenkénti átlagos költségek terén is megvan az MTA részvételű projektek előnye, de a különbség már kevésbé jelentős, megnőtt ugyanakkor e projektek esetében is az indulási idő szerinti ingadozás (10. ábra).

A projektek időtartama fontos, tág határok közt mozgó paraméter. A vizsgált projektek közül a legrövidebb mindössze 7 hónapos, a leghosszabb 84 hónapos időtartamú. A legjellemzőbb futamidő a 24, 36, 48 és 60 hónap, de – kis részben – akadnak ettől eltérő hosszúságú projektek is.

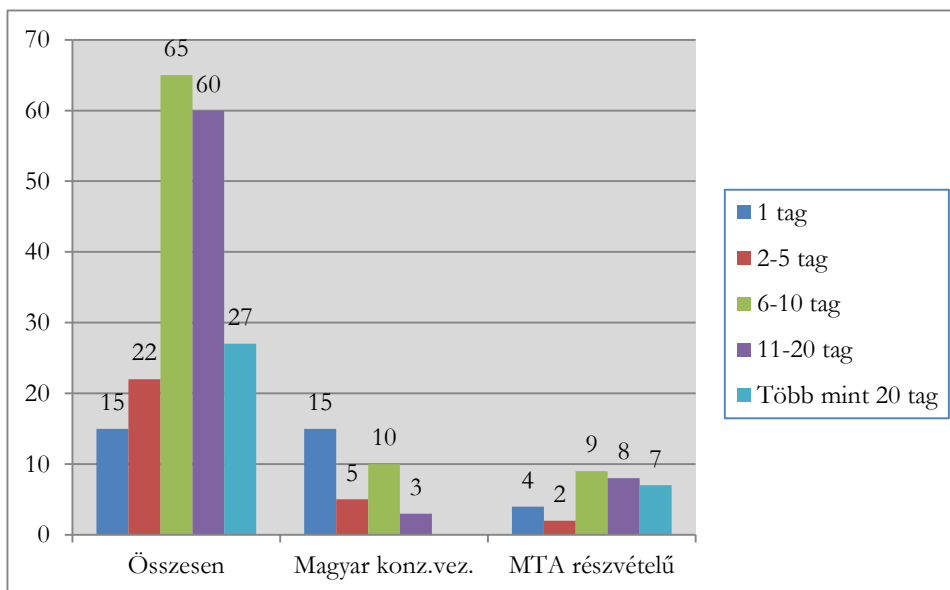
12–13. ábra: A projektek időtartam szerinti megoszlása

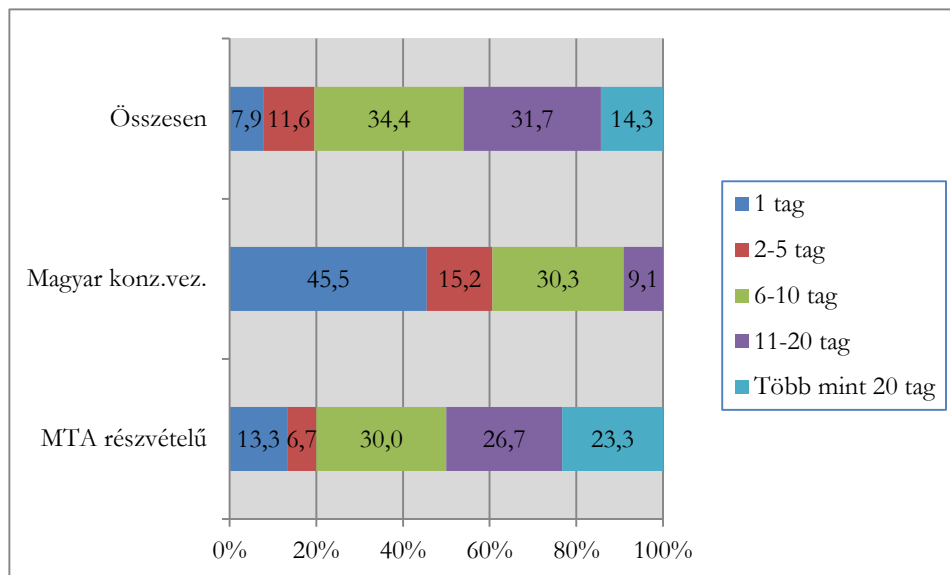
A projektek átlagos időtartamában is felfedezhető jelentősebb különbség. A magyar konzorciumvezetőségű projektek átlagosan mintegy 11 hónappal rövidebbek, mint azok a projektek, amiben az MTA valamely intézménye vesz részt. Annak ellenére, hogy a magyar vezetésű konzorciumok száma (33) jelentősebb, mint az MTA részvételűeké (30), a projekthónapok teljes összegét tekintve mégis az MTA áll jobban.

14. ábra: Projektek átlagos időtartama és a projekthónapok teljes összege

A projektekben résztvevő konzorciumi tagok száma is igen széles skálán mozog. A már említett egyintézményes projektek mellett akad olyan, melyben 77 partner vesz részt. A már többször említett egyintézményes konzorciumok miatt a magyar vezetésű projektek közel felét e kategória adja.

15–16. ábra: FP7 konzorciumok nagysága

Az átlagos konzorciumi nagyság az összes vizsgált projekt esetében 12 résztvevő; az MTA részvételű projektek esetében 13, a magyar vezetésűek körében mindössze 5 a konzorciumi partnerek átlagos száma.